Vivaldi

Concerto

ووشه ی(Concerto)یا (کۆنسێرتۆ) ناوی یەکێکە لە فۆرم یا بۆتە موزیکییە ئنسترومێنتییەکان، واتا ئەم فۆرمە موزیکییە تایبەت بە ئنسترومێنتەموزیکییە جۆراو جۆرەکان دەنوسرێت.یەکێک لە خەسڵەتە دیارەکانی ئەم فۆرمە موزیکییە ئەوەیە کە ، ئاوازو میلۆدییەکانی تایبەت بە ئنسترومێنتێکی تەنها دەنوسرێت وە ئۆرکسترایەکی تێکەڵ لە ئنسترومێنتە موزیکییەکان رۆڵی باگروندێکی ئاسان لە پشت ئنسترومێنتە موزیکییە تەنهاکەوە دەبینن .زۆر جار لەفۆرمی موزیکیی (کۆنسێرتۆ) داجۆرێک لە پێشبڕکێ و گۆڕینەوەی ئاوازەکان لە نێوان ئۆرکسترا کەو ئنسترومێنتە تەنهاکەدا دەبیستین ، بۆیە ئەگەر بڕوانینە سەرچاوە مێژووییە کان ،دەبینین کە بنەمای ووشەی (کۆنسێرتۆ) لە ووشەی (کۆنسەرتار) ی لاتینییەوە هاتووە ، کە بەمانای (پێشبڕکێ) دێت ، ئەمەش مەبەست لەو پێشبڕکێ و گۆڕینەوەی ژەنینی ئەو ئاوازانەیە کە ئاماژەمان پێدا .سەرەتای سەرهەڵدانی فۆرمی موزیکیی ئنسترومێنتیی (کۆنسێرتۆ) دەگەڕیتەوە بۆ ساڵی 1686 ی زایینیی ،وە یەکەم (کۆنسێرتۆ) لە دانانی موزیکزانی ئیتاڵی (تۆریللی) بووە ، دیارە کە باس لەم فۆرمە موزیکییە فراوانە دەکرێت ڕاستەخۆ دەبێت ئاماژە بە هەوڵە بەردەوامەکانی زۆر لە موزیکزانە جیهانییەکان بکرێت لەوانەش (باخ ، ڤیڤاڵدی ،مۆزارت ، هاندڵ ، باگانینی ، چایکۆفسکی ...) و زۆری تریش، کە دواتر هەر بە هۆی هەوڵە بەردەوامەکانی سەرجەم موزیکزانەکانی سەردەمە موزیکییە جیا جیاکان ، بۆتەی موزیکی (کۆنسێرتۆ) چەند جۆرێکی تری لێ درووست بوو . لە نمایش کردنی فۆرمی موزیکیی (کۆنسێرتۆ) دا دوو ڕەگەزی سەرەکی هەن کە لە نوسینی نۆتەی موزیکیی ئەم فۆرمەدا ئەو دوو ڕەگەزە بە نوسین لە سەر ئاوازەکانی نۆتەکە میلۆدییەکانیان بۆ جیا دەکرێتەوە ، ڕەگەزی یەکەم بەsoloناو دەبرێت کە ئەم زاراوەیە بەواتای (بەتەنها) دێت ،کە وەک ئاشکرایە ئەم زاراوەیە پەیوەستە بە ژەنینی ئنسترومێنتە موزیکییە تەنهاکەوە ، ڕەگەزی دووەم بە tuti ناو دەبرێت کە بەواتای (هەموو) دێت ، کە ئەمیش تایبەتە بە ئۆرکستراکە . بەگشتی سەرجەم ئاوازەکانی فۆرمی (کۆنسێرتۆ) لە ناوەرۆکی سێ جوڵەی موزیکیدا نمایش دەکرێن ، کە هەر یەک لەم جوڵانە

تیژڕەوییەکی تایبەتییان هەیە بەم شێوەیە ی لای خوارەوە :
جوڵەی یەکەم : تیژڕەوییەکی چالاک وخێرای هەیە .
جوڵەی دووەم : تیژڕەوییەکی خاو و هێمنی هەیە .
جوڵەی سێیەم : تیژڕەوییەکی خێراو هەندێک جار زۆر خێرای هەیە .
دیارە لە پاڵ ئەم سێ جوڵەیەدا بەشێکی تری گرنگ لە فۆرمی (کۆنسێرتۆ) دا
هەیە کە ئەویش ، بەشی (کادانزا) یە کە بریتییە لە (ژەنینێکی موزیکیی سەربەخۆ
و بێ ڕەزم) کە موزیکژەنی ئنسترومێنتە تەنهاکە نمایشی دەکات .
جۆرەکانی (کۆنسێرتۆ)
یەکەم : کۆنسێرتۆی بچوک(Concertino)ئەم جۆرەی فۆرمی موزیکیی (کۆنسێرتۆ)
هەمان بنەماکانی داڕشتنی (کۆنسێرتۆ) ی هەیە ، بەڵام بەشێوەیەکی ئاسانترو
سووکەڵە تر ،وە هەندێک جاربە ئۆرکسترایەکی موزیکیی بچوکتر دەژەنرێت .
دووەم : کۆنسێرتۆی گەورە(Concertogrosso)ئەم جۆرەیان ڕاستەوخۆ بە پێچەوا
نەی جۆری یەکەمەوەیە ، مەودای داڕشتنی ئاوازو میلۆدییەکانی زۆر لە فۆرمی
(کۆنسێرتۆ) ش فراوانترەو ، زۆر جار لەبری یەک ئنسترومێنتی موزیکیی تەنها،
دوو ئنسترومێنتی موزیکیی هەڵدەستن بە ژەنینی ئاوازە سەرەکییەکان تیایدا .

Muzic-chrakan
2005

Muzic-chrakan
2005